

ÖZET : Sıkıyönetim ilânına ve faaliyetlerine ilişkin olduğu saptanmayan suça ait davanın Adli Yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

5682 s.k. 33 ind.

Tck. 526. ind.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanıklar : İsmail Deniz, Rifat Adıyaman

O L A Y : 20-12-1983 tarihinde, sanıkların pasaportsuz olarak İran'a gidip, İran uyruklu iki kişiyi yasa dışı, yurda getirdikleri ileri sürülerek, Pasaport Kanunu'na muhalefet ve yetkili mercilerin emirlerine iteatsızlık suçları nedeniyle 5682 Sayılı Kanun'un 33., ve TCK'nun 526. maddeleri uyarınca tecziyeleri istemiyle, Başkale C. Savcılığı'nın 23-12-1983 gün, 212/98 sayılı iddianamesi ile haklarında kamu davası açılmıştır.

Başkale Sulh Ceza Mahkemesi, 9-12-1986 gününde, esas 1985/264, karar 1986/306 sayı ile; sanıkların pasaport kanunu'na muhalefet suçundan ötürü 5682 Sayılı Kanun'un 33/1. maddesi uyarınca 1500'er lira hafif para cezası ile mahkûmiyetlerine ve ancak atılı TCK'nun 526. madde yönünden suçun 1402 Sayılı Kanun'un 16. maddesi kapsamına girmesi nedeniyle mahkemesinin görevsizliğine karar vermiştir.

Diyarbakır Sıkıyönetim 1 Nolu Askeri Mahkemesi, 13-5-1987 gününde, 1987/60-135 sayı ile; sanıklara atılı yasa dışı yoldan İran uyruklu şahısları yurda sokmak eyleminin TCK'nun 296. maddesine mümas bulunduğu ve bu suçun sıkıyönetim ilân ve faaliyetlerine ilişkin bulunmadığı gerekçesi ile görevsizlik kararı vermiştir.

Böylece; her iki mahkemenin görevsizlik kararları arasında 2247 Sayılı Kanun'un 14. maddesinde belirlenen olumsuz bir görev uyuşmazlığı doğmuş ve dosya Diyarbakır Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığı'nın 14-8-1987 gün, 1987/1093 sayılı yazısı ile Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü Selahattin Metin'in Başkanlığı'nda, Adnan Hamzaoğulları, Uzel Kızılkılıç, Casım Yılmaz, Yavuz Tahsin Özgen, Önder Ayhan ve Erkan Başere'nin katılmaları ile yaptığı 28-9-1987 günlü toplantıda, geçici raportör Hakim İsmet Köker'in raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Bekir Mavloğlu ile Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Ferhat Ferhanoğlu'nun Adli Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Olay yerinde açıklandığı üzere olumsuz görev uyuşmazlığı, sanıkların İran uyruklu iki kişiyi yasa dışı yoldan yurda getirdikleri iddiası ile ve TCK'nun 526. maddesinin uygulanması istemi ile açılan kamu davası nedeniyle doğmuştur.

Başkale Sulh Ceza Mahkemesi, eylemin 1402 sayılı Kanu'nun 16. maddesine mümas bulunduğu ve Diyarbakır Sıkıyönetim 1 Nolu Askeri Mahkemesi de eylemin TCK'nun 296.maddesine uyduğu gerekçeleri ile görevsizlik kararları vermişlerdir.

Mahkemeler uygulanması istenilen yasa maddeleri ile değil, eylemle bağlı olduklarından bu davada görevli yargı mercinin tespit edilebilmesi için öncelikle eylemin subutu halinde, hangi kanun maddesi şumulüne gireceğinin tespiti gerekir.

Dosyada mevcut Van Sıkıyönetim Komutan Yardımcılığı'nın 25-11-1982 gün, 7130-1065-82/İsth. yazısında, son günlerde hududu, gayri kanuni yollardan geçerek Türkiye'ye iltica maksadı ile yabancı uyruklu şahısların geldiği ve yakalandıkları anlaşıldığından bu kabil olaylara son verilmesi için Van İli Sıkıyönetim Komutanlığı Bölgesinde alınacak tedbirler belirtilmiş ve gayri kanuni yollardan geçiş ve menfaat karşılığı geçenlere yardımcı olmak suç olup, bu şahıslara 1402 Sayılı Sıkıyönetim Kanunu'nun 3.maddesi gereğince gerekli işlem yapılacağı Başkale Garnizon Komutanlığı'na bildirilmiştir.

TCK'nun 296.maddesinde, cezayı müstelzim bir cürüm işleyen kişiye her türlü şekilde yardımcı olanlara verilecek ceza öngörülmüştür. Yurt dışından bir şahsın pasaportsuz olarak yurda girmek istemesi esasen kanunlarımıza göre bir suç olduğundan, öncelikle böyle kişilere yardım eden kişilerin kanunda yazılı ceza ile tecziyeleri gerekmektedir. Bu şekilde kanunlara göre suç sayılan bir eylem 1402 Sayılı Sıkıyönetim Kanunu'nun 16.maddesinin tatbiki mümkün değildir. Çünkü adı geçen maddede sıkıyönetim ilân edilmeyen yerlerde aslında kanunlara göre suç sayılmayan ve fakat sıkıyönetim ilân edildikten sonra alınması gerekli bazı tedbirlere aykırı hareket eden kişilere verilecek cezalarla ilgilidir. Diğer bir deyimle, normal zamanlarda suç sayılmayan bazı eylemler sıkıyönetim uygulamasında, suç sayılabilir duruma getirilmektedir. Oysaki, olayımızda böyle bir durum yoktur.

Bu nedenlerle davanın Adli Yargı yerinde görülmesi ve Başkale Sulh Ceza Mahkemesi'nin görevsizlik kararının sanıklara atılı TCK'nun 526.maddeye muhalefet suçu yönünden kaldırılmasına karar verilmesi gerekir.

.../...

İm

S O N U Ç : Anlaşmazlığın, niteliğine göre Adli Yargı yerinde görülmesi gerektiğine, bu nedenle Başkale Sulh Ceza Mahkemesi'nin 9-12-1986 günlü, 1985/264-1986/206 sayılı görevsizlik kararının sanıklara atılı TCK'nun 526.maddeye muhalefet suçu yönünden kaldırılmasına 28-9-1987 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan
Selahattin METİN

Üye
Adnan Hamzaoğulları

Üye
Uzel Kızılkılıç

Üye
Casim Yılmaz

Üye
Yavuz Tahsin Özen

Üye
Önder Ayhan

Üye
Erkan Başeren

ju
G/T.